

N:o 58.

Ank. till Riksdagens kansli den 10 april 1896, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion angående uppbörd och redovisning af lön till klockare.

Af herr *A. Olsson* i Ornakärr har inom Andra Kammaren afgifvits en så lydande motion, n:o 69:

»Genom kongl. förordningen angående allmänt ordnande af klockares löneinkomster, gifven den 2 november 1883, är stadgadt, att hvad utöfver förmån och afkastning af på lön anslagen bostad och jord till klockares aflöning erfordras, skall sättas och utgå i penningar, samt att den till klockare i penningar utgående lön skall af församlingen sammanskjutas efter de grunder, som för kommunalutskylders utgörande i allmänhet äro stadgade:

Deremot saknas föreskrift, huruvida det skall åligga kommunalstyrelsen eller annan af församlingen utsedd myndighet att utdebitera, uppbära och redovisa ifrågavarande afgifter, eller om det må ankomma på klockaren att derom sjelf foga anstalt; och saknas derjemte föreskrift, huru förfaras skall med indrifning af rester, som kunna uppstå. Förfaringssättet i afseende härpå företer helt säkert åtskilliga olikheter i olika kommuner. Penningafgifterna till klockaren lära nemligen upptagas än bland kommunalutskylderna, än bland afgifterna till presterskapets aflöning och än särskildt för sig, der icke debiteringen och uppbörden öfverlemnats åt klockaren. I de fall, då icke kommunalnämnden, utan af församlingen utsedd delegation ombesörjer denna angelägenhet, uppstår fråga om sättet för indrifning af utestående rester. Om afgifterna ingå bland kommunalutskylderna, kan restlängden med stöd af kommunallagens föreskrift aflemnas för indrifning till ortens kronofogde eller vederbörande magistrat; men när afgifterna till klockarens aflönande upptagas uti de längder, som

upprättas vare sig öfver prestlönemedlen eller särskildt för sig, har tvifvel uppstått, huruvida vederbörande utmätningsman eger befogenhet eller skyldighet att omedelbarligen lemna handräckning äfven för klockarelörens indrifning. Olika meningar härom hafva, efter hvad känt är, gjort sig gällande, och med skäl torde kunna ifrågasättas, huruvida en handräckningsåtgärd, för detta ändamål lemnad, skall kunna, då allmän föreskrift härom saknas, lagligen försvaras. Är utdebiteringen och uppbörden öfverlemnad åt klockaren att derom sjelf draga försorg, synes det vara ännu mera i ögonen fallande, att en af honom påkallad omedelbar handräckning för resternas utfående måste vägras, hvadan klockaren då är hänvisad att genom lagsökning vidtaga åtgärder för utfående af hvad honom tillkommer, så vida han icke hellre vill helt och hållet eftergifva sin rätt.

En föreskrift i detta hänseende synes vara af omständigheterna påkallad, och jag tillåter mig därför föreslå,

att Riksdagen måtte besluta, att till klockare i penningar utgående lön skall af kommunalnämnden upptagas och redovisas i sammanhang med de öfriga kommunalutskylderna.»

Denna motion har af kammaren blifvit till lagutskottet hänvisad.

Det af motionären påpekade förhållande, att förordningen angående allmänt ordnande af klockarnes löneinkomster den 2 november 1883 saknar uttryckliga föreskrifter angående sättet för uppbörd af klockarelön, är ingalunda beroende på något förbiseende. 1883 års lagutskott, som i anledning af i ämnet väckta motioner afgaf det förslag, som ligger till grund för nu gällande förordning, yttrade nemligen i sitt afgifna utlåtande, n:o 21, bland annat:

»Man skall måhända i utskottets förslag sakna bestämmelser dels — — — dels om uppbördssättet beträffande klockarelön. Utelemnandet af bestämmelser i dessa delar står emellertid i noga öfverensstämmelse med hela den karakter, utskottet ansett böra åt regleringen gifvas. Utskottet har velat göra denna till en kyrkostämmosak såsom hvarje annan, endast med några få vägledande stadganden. — — — — —

Man torde kunna med full tillförsigt åt församlingarna öfverlåta att sjelfva handhafva denna angelägenhet likaväl som anordnandet af den öfriga eller lägre kyrkobetjningens aflönande, beträffande hvilket icke veterligen försports någon klagan eller missbruk. — — — — —

Då klockarelön skall utgå efter de grunder, som för kommunalutskylder äro i allmänhet bestämda, följer häraf, att, derest icke till följd

af särskilda förhållanden församling finner annan ordning för uppbördens verkställande vara lämplig och nödig samt derom beslutar, lönen kommer att, enligt § 38 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd samt § 40 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm, uppbäras i samma ordning som öfriga skattebidrag till kommunen; hvadan särskild bestämmelse om uppbördssättet är onödig.»

Det torde således vara uppenbart, att en uppbörd af klockarelön i samma ordning som uppbörden af öfriga kommunalutskylder är att anse såsom det normala. Att emellertid i detta afseende pålägga församlingarna något tvång kan utskottet ej finna vara lämpligt. Tvärtom synes det vara önskvärdt att i fråga om klockarelön bibehålla samma frihet för kyrkostämman som beträffande öfriga af densamma beslutade afgifter, att nemligen antingen låta uppbörden ske genom kommunalnämnd eller, der, till följd af särskilda förhållanden, annan ordning för uppbördens verkställande finnes vara lämplig eller nödig, kunna derom besluta.

Skulle nu kyrkostämman, med begagnande af denna sin rätt, bestämma, att klockarelönen skall uppbäras i sammanhang med afgifterna till presterskapet, lider väl intet tvifvel, att § 11 i förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862 blifver tillämplig jemväl å uppbörden af klockarelönen, och att sålunda vederbörande kronofogde i detta fall, liksom då uppbörden sker genom kommunalnämnd, är skyldig att lemna omedelbar handräckning till resternas indrifvande.

Hvad slutligen angår det af motionären omnämnda, antagligen mera sällsynta fall, att klockaren sjelf verkställer debitering och uppbörd af sin lön, vill utskottet erinra, att någon skyldighet härtill ej kan klockare lagligen åläggas; att åter förbjuda träffande af frivillig öfverenskommelse om ett sådant uppbördssätt torde ej vara af behovet påkalladt.

Med stöd af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Herr Olssons föreliggande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 april 1896.

På lagutskottets vägnar:

E. von KRUSENSTJERNA.